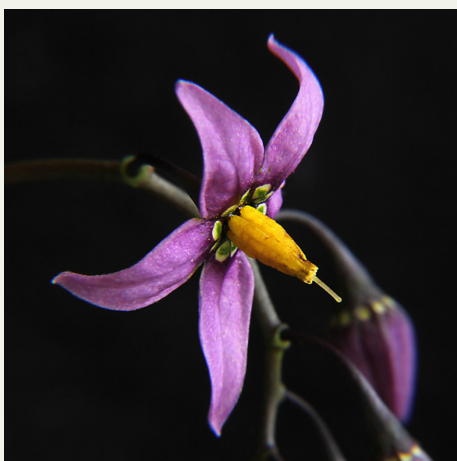

**Rapport från
Göingebygdens Biologiska Förenings**

BIOBLITZ

**vid Guldkusten - Dalleröd
inom Hässleholms kommun
lördagen den 13 augusti 2016**

Vi värnar den biologiska mångfalden!

Dallerödseken
Foto: Crister Albinsson

Syftet med en bioblitz är att upptäcka, räkna, kartlägga och lära mer om de levande varelserna inom ett område. I detta fall området kring Dalleröd-Guldkusten (se bifogad karta). Det ger oss också möjligheten att träffas inom vår förenings olika temagrupperna och att genomföra fältarbete tillsammans och därmed utöka områdets lista över förekommande arter.

Det syftar även till att öka intresset för biologisk mångfald och förståelsen för att skydda och vårda värdefulla områden”.

Lördagen den 13 augusti...

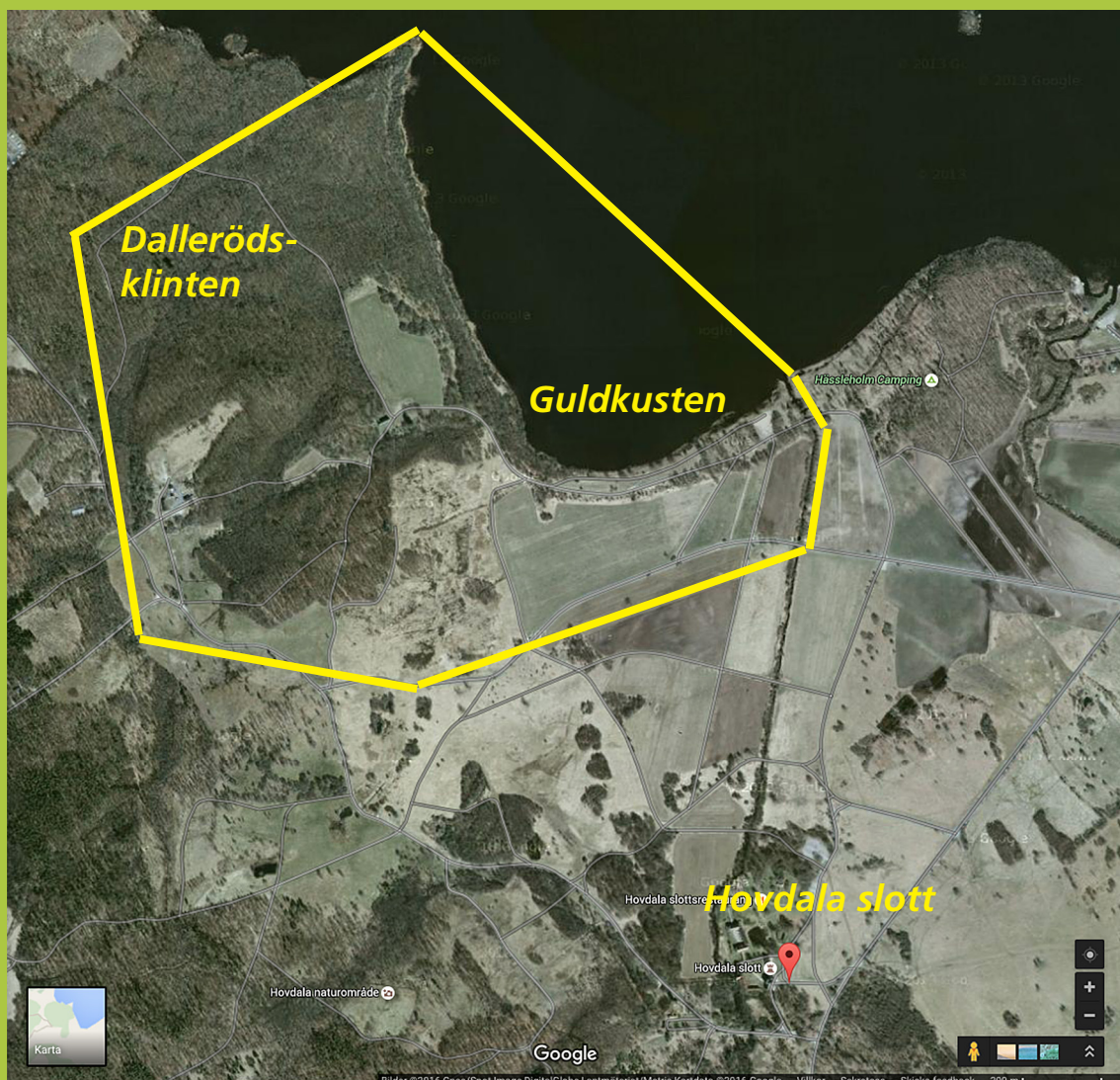
genomförde Göingebygdens Biologiska Förening (GBF) en s.k. "Bioblitz" på Hovdalsfältet, mellan Guldkusten och Dallerödsklinten. **Detta är första gången i Göinge!**

"Bioblitz" är en intensiv period av biologisk inventering av ett specifikt område. Vanligtvis äger det rum under 24 timmar och involverar experter och amatörer, som inventerar alla levande organismer inom området. Bioblitzar genomförs årligen över hela världen, och de årliga resultaten ger ovärderlig data för att **mäta förändringar i den biologiska mångfalden**.

Vi har knappt haft sämre väder under hela sommaren, än när vi idag genomförde vår första bioblitz. Ihållande duggregn, frisk vind och 16 plusgrader. Nästan **30 deltagare** samlades invid Finjasjöns strand (Guldkusten) klockan 8 på morgonen. GBF:are är ett tåligt släkte som tog det dåliga vädret med ro och letade växt- och djurarter under för- och eftermiddagen! Fågel-, flora- och småkrypsgrupperna spred ut sig i terrängen, efter det att Pål Axel Olsson visat oss nattens fällfångst av nattflyn och skalbaggar. DigitalFOTOgruppens medlemmar hängde på med smattrande kameror.

Som tur var blev huvuddelen av den gemensamma lunchrasten regnbefriad, och vi lät oss väl smaka av pastasallad med kyckling och grönsaker. Vi hade trevligt!

Ref: Thomas Johnsson, ansvarig för arrangemanget (070-331 61 26)

Sammanfattning av Bioblitz 2016-08-13: Dalleröd/Guldkusten

- Totalt rapporterades 534 arter. Uppgifterna hämtade från Artportalen.

- Antal rödlistade arter var 11.

- Antal arter som rapporterats på Artportalen från Hässleholms kommun ökade genom bioblitzten från 6 065 till 6 083. Alltså 18 nya arter.

- Antal rapporterade arter från Dalleröd/Guldkusten ökade från 1 066 till 1 469.

Här har jag alltså sökt på ett snävt område som bara innefattar "vårt" område och inte Hovdalafältet totalt. Det är lite problematiskt för fåglarna, men finner 158 fågelarter rapporterade från detta snäva område, och tänker att vi knappast hade någon ny fågel för området under bioblitzten.

- För Hovdalafältet som helhet ökade artantalet från 2 045 till 2 384.

Ref: Pål Axel Olsson (070-351 23 70)

I bilaga 1 återfinns en förteckning från Artportalen, där samtliga observerade arter finns förtecknade.

Har man roligt tillsammans blir allt mycket bättre!

Foton: Thomas Johnsson

Bioblitz kärlväxter

I floragruppen fick vi träffa en riktig kändis bland kärlväxterna, nämligen den döda jätteeken, omskriven redan 1955 av framtidne botanikprofessorn i Lund, Henning Weimarck. Weimarck skriver: "Av jätteekar ... Den grövsta av dem alla finns i Brönnestad vid Dallaröd. Dess omkrets ... över 700 cm. Men Dallarödseken är en ruin. ... torde ej ha långt kvar att leva." Och så blev det. Vid bioblitzten stod eken stendöd sedan många år, en halv, knappt 5 m hög, multnade ekstam. Men det känns bra att den får stå kvar. Så mycket som minst 750 mossor, djur och svampar sammantaget, anses vara mer eller mindre beroende av ek för sin fortlevnad. Och då räknas även sådana in som lever på döende och döda ekar.

Som helhet noterades omkring 250 kärlväxter under bioblitzten. Det stora flertalet var öppenmarks- och skräpmarksväxter. Men på platsen tilldrog sig nog ängsskogs- eller lundfloran störst intresse. Här kunde vi t.ex. finna avenbok, hassel, lundgröe, lundslok, långsvingel, storrams, kransrams, sydlundarv, skogsbingel, gulplister och hässleklocka på flera ställen. Den särskilda miljö som finjasjöstranden utgör, uppvisade också en rad specialiserade växter. Ute i blötan fann vi bl.a. blommande dyblad, riktigt med vattenmärke, storigelknopp, sprängört, och nedsänkt i vattnet, ålnate. I fuktängarna närmast innanför sjöstranden växte kransmynta – en korsning mellan åkermynnta och vattenmynta - i stora bestånd, grenrör, strandklo och knölsyska, och på ett ställe fanns också ängsruta.

Andra trevliga fynd var humle (där vi på olika ställen fann hon- respektive hanplantor), sumpkäringtand, luktsmåborre och sötvedel. På mycket närliggande platser kunde vi jämföra de tre i landet förekommande arterna av gullris, nämligen gullris (vår inhemska art), höstgullris och kanadensiskt gullris (båda nordamerikanska). Överhuvudtaget fann vi en hel del växter spridda, eller kvarstående från tidigare odling. Jätteverbena, penningblad, parksmultron, fingerborgsblomma och holländsk ros var några av dem.

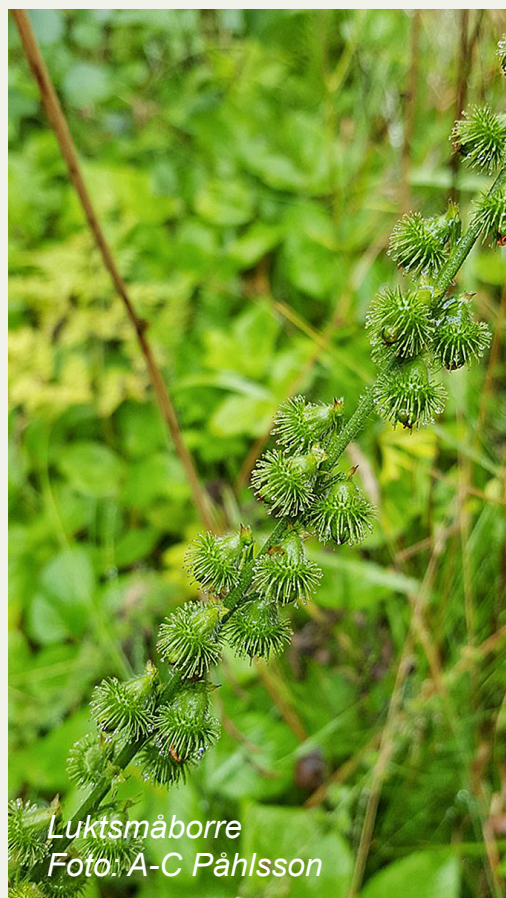
Ref: Crister Albinsson (070-664 02 26)

Foto: Ole Tryggesson

Knölsyska
Foto: Ole Tryggesson

Luktsmåborre
Foto: A-C Pålsson

Klorofyllmaffian letar
Foto: A-C Pålsson

Bioblitz svampar

Floragruppen var främst inriktad på kärlväxter (blomväxter och ormbunksväxter) och mossor. Men vi fuskade lite i ett helt annat "rike", nämligen svamparna, eller som Linné uttryckte det, "Floräs ströfvande pack". Bl.a. kunde vi nära samlingsplatsen vid Guldkusten beskåda en riktigt stor – stolt fjällskivling -, och en mycket liten (3 – 5 mm) svamp – stråhätta. Den sistnämnda växte på multnande grässtå i blötan intill Hovdalaåns utlopp.

Sammantaget blev det 32 svampar och 13 lavar (eller licheniserade svampar som man också brukar säga, eftersom lavar systematiseras under svampar). På öppenmarken fann vi svampar som nejlikbrosking, veckad bläcksvamp och slätterbroking. På eftermiddagen kom vi upp i bokskogen, med ett flertal trevliga svampar, t.ex. solkremla, trattmussling, rödgul taggsvamp och orangehätta.

De flesta lavarna som observerades fanns på trädens stammar och grenar. Av sådana lavar kan nämnas tre arter av brosklavar, grå tagellav och finlav, samt de mycket vanliga blåslav, slånlav och skrynkellav.

Ref: Crister Albinsson (070-664 02 26)

Orangehätta
Foto: Crister Albinsson

Stolt fjällskivling
Foto: Ole Tryggesson

Foto: Lotta Woxberg

Stråhätta
Foto: Crister Albinsson

Bioblitz mossor

Vid Bioblitzten på Hovdala identifierades drygt fyrtio mossarter, vilket är mindre än hälften av de som bör finnas i området. Många mossor har speciella krav på substrat. Genom att leta upp olika substrat kan man därför lättare hitta flera arter. Nedan ges lite olika exempel.

På gamla eternittak kan man hitta en del kalkkrävande arter. I Dalleröd takmossa, silvermossa och rödskaftad hättmossa. På en exponerad gråsten hittades bergraggmossa och en kakmossa. Inte den vanliga kakmossan utan den mindre vanliga stjärnkakmossan. Arterna kan endast separeras under mikroskop. På vittrad cement hittades den ofta förekommande murblommossan.

På bokbark i ett lövbryn växte krushättmossa, strimhättmossa, samboradula och bandmossa. Alla fyra arterna vanliga i den miljön. På en gråsten i en liten bäck satt som sig bör näckmossa.

Skogsgrimmian växte som vanligt på en gråsten i en något rikare lövskog. På en lodyta på ett gråstensblock växte den ofta förekommande mussvansmossan. Den något mer kräsna råttsvansmossan växer ofta på trädbaser. En del arter är specialiserade att växa i ren grus eller sand. Av sådana arter hittades blek gräsmossa, stor grävlingmossa och spärraggmossa. På en allåga i ett alkärr växte stubbspretmossan med sina typiska kapslar. Miljön är ganska typisk för denna art. På gråsten i samma miljö hittas ofta både stor tujamossa och skuggtujamossa. I gräsmark hittades naturligtvis alla gräsmatteälskarens fiende, nämligen gräshakmossa. Längs stranden av Finjasjön fanns en bred bård av palmmossa. Utseendet hos mossan i denna miljö gör inte riktigt skäl för namnet.

Ref: Carl-Axel Andersson (0451-183 30)

Carl-Axel visar hur små mossor kan vara
Foto: Thomas Johnsson

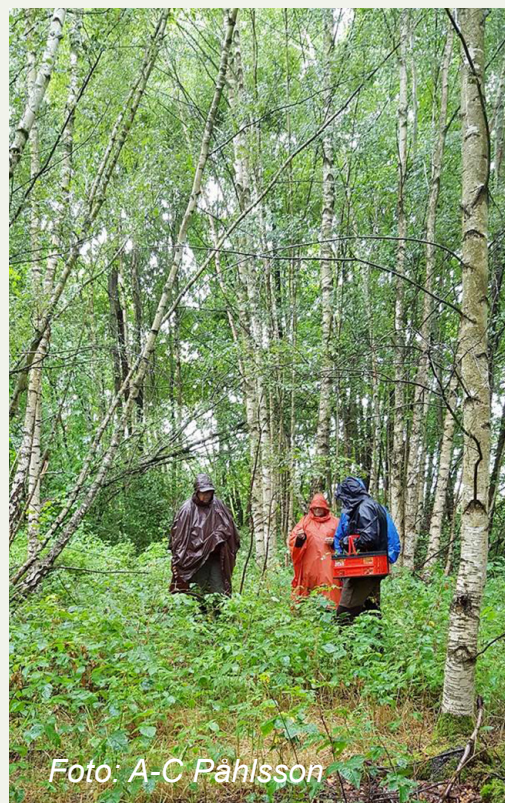

Foto: A-C Pahlsson

Dallerödseken
Foto: Crister Albinsson

Bioblitz ryggradslösa djur

Totalt observerades 142 arter

Fjärilar 84

Skalbaggar 10

Spindlar 21

Lockespindlar 5

Flugor 2

Steklar 8

Blötdjur 3

Skinnbaggar 1

Trollsländor 3

Gräshoppor/vårtbitare 5

Natten var bra för nattfjärilar, därför en hög siffra för fjärilsarter.

Fjärilar särskilt värda att notera:

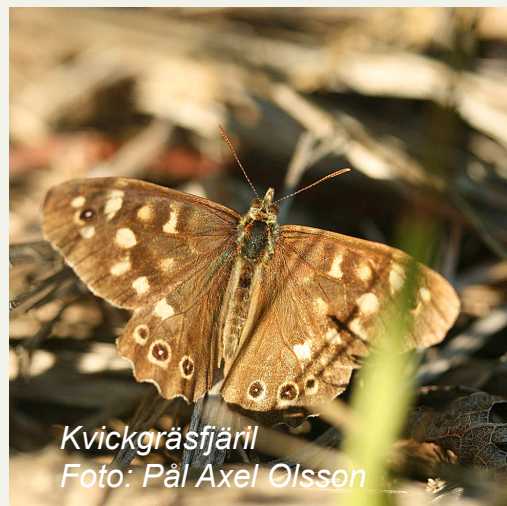
Punktsvampmal (*Montescardia tessulatella*) - Tidigare bara en notering på Artportalen från Skåne. Larven lever i tickor. Är därför en naturvårdsindikator för äldre lövskog.

Lindbronsmal, Gulryggad johannesplattmal och Aspbågpalm är tre andra mikorfjärilar med mindre än 10 fynd på artportalen för Skåne sedan tidigare.

Några ovanliga storfjärilar var poppelvecklarfly, barrskogs-nunna och snedstreckat mottfly.

Dessutom sågs huggorm vid Klårröd. Numera en ovanlig art på många håll.

Ref: Pål Axel Olsson (070-351 23 70)

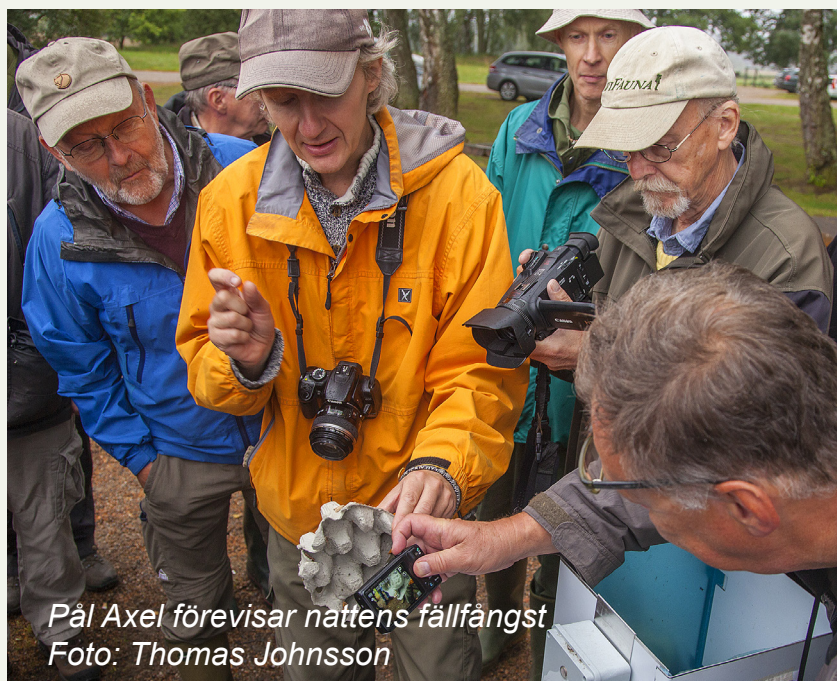
Kvickgräsfjäril
Foto: Pål Axel Olsson

Nittonprickig kärrpiga
Foto: Lennart Fast

Violettgrå parkmätare
Foto: Pål Axel Olsson

Pål Axel förevisar nattens fällfångst
Foto: Thomas Johnsson

Åkerhumla
Foto: Pål Axel Olsson

Bioblitz fåglar

Vädret har naturligtvis även en inverkan på fågelfaunan, eller rättare på fåglarnas rörelsemönster. Vid blött och regnigt väder, som just denna lördag, är man inte lika benägna att ta till vingarna, eller att nyttja den uppåtgående termiken. Man sitter heller stilla eller "skulkar" (gömmer sig) inne i vegetationen.

Vi noterade totalt 48 fågelarter, vilket är färre än vi förväntat oss - och som sannolikt beror på väderförhållandena. Ytterligare två arter kan tillkomma till vår lista; löv- och ärtsångare.

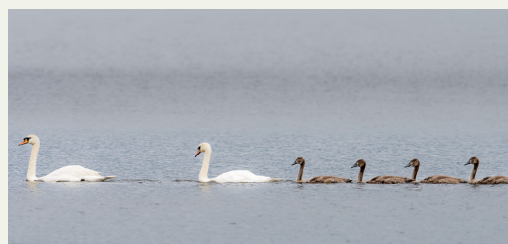
Åtta av fågelarterna är uppsatta på den sk rödlistan, vilket indikerar någon form av sårbarhet för arten: Gråtrut, tornseglare, kungsfiskare, gröngöling, spillkråka, backsvala, buskskvätta och sävsparv.

Eftersom det är förhållandevis lätt att följa populationsutvecklingen hos fåglar, är det också många arter som hamnar på rödlistan.

Dagens mest intressanta observation var två årsungar av havsörn, vilket sannolikt indikerar häckning någonstans inom vår kommun. Vi får gå tillbaka till omkring 1875 för att hitta den senaste örnhäckningen i kommunen.

Även observationerna av trädlärka, steglits och skogsduva glädde oss fågelskådare.

Thomas Johnsson (070-331 61 26)

Bioblitz lavar

Luft- och luftföroreningskänsliga lavar är ett fuktkrävande släkte för sin existens och fågring. Lavarna en miljöaspekt - här finns bedömningsgrunden av vår naturmiljö - dess framtid.

Laven är en dubbelorganism med en svamp och en alg, som skall mötas och leva i symbios, där båda parter drar nytta av varandra.

En samlevnad som ger dem möjlighet att utvecklas och växa i en för dem och människan gynnsam naturmiljö, tillsammans med mossor och småkryp.

Betydelsefull svamp ger laven dess speciella utseende i samklang med träd, buskar, klippor och sten. Värt att måna om!

Följande lavararter observerades under vår bioblitz:

Finlav (*Phýscia tenélla*)

En näringsgynnad art, som därför funnit sin plats här i öppet läge på en apel.

Grå tagellav (*Bryória caoilláris*)

Föredrar gammal skog fri från luftföroreningar

Rosettbrosklav (*Ramalina fastigiáta*)

Föredrar ädla lövträd.

Mjölilig brosklav (*Ramalina farinácea*)

En ganska vanlig art, som tar hjälp av småkryp vid förökningen.

Lisbeth Olsson

Entita på lavklädd trädgren
Foton: Ingmar Kristiansson

Lisbeth Olsson var en av initiativtagarna till årets Bioblitz!

Foto: Thomas Johnsson

Besksöta
Foto: Ole Tryggesson

Drillsnäppa
Foto: Ingmar Kristiansson

Foto: Crister Albinsson

Lövsångare
Foto: Ingmar Kristiansson

Ekflikmätare
Foto: Lennart Fast

Utsikt över slutningen upp mot Dalleröd. I bakgrunden ser vi Finjasjön med Lillön.

Foto: Thomas Johnsson